

Angående begrebsbrugen i bogen "Målstyret kompetenceudvikling i undervisning og læring"

Vedrørende definitionen og brugen af begreberne "kompetence" og "kvalifikationer"

Af Kap. 2 fremgår, at jeg i denne bog bruger begreberne anderledes end undervisningsministeriet og den samtidige faglitteratur.

"**Kompetence**" står for det vellykkede resultat af læreprocessen – de ”tilegnede” dvs. lærte fagkundskaber - hvilket overlapper den gængse opfattelse - men jeg skelner mellem tre niveauer:

- 1) Umiddelbart tilegnet kompetence (enkeltfaglig viden og kunnen)
- 2) Præstationskompetence (flerfaglig kompetence udviklet til praktisk løsning af opgaver)
- 3) Professionel kompetence, som indebærer at personen både kan løse opgaver og i øvrigt bære sig fornuftigt på en kompleks arbejdsplads og omgås andre professioner

"**Kvalifikationer**" står i denne bog for en persons endelige og samlede erhvervsformåen, den samlede erhvervskapacitet. Det vil sige såvel præstationskompetencer, professionelle kompetencer, personlighedstræk, social omgangsform, kulturtræk, fysisk-kropslige egenskaber mv. Helheden af personens ressourcer, som bestemmer erhvervsevnen.

Betydningen af denne sondring ligger deri, at kompetencer på de to indledende niveauer 1) og 2) kan udvikles i uddannelsessystemet inklusive moderne praktikordninger. Medens professionelle kompetencer samt de øvrige bestanddele af kvalifikationer ikke kan udvikles i uddannelsessystemet.

Med den finurlige tilføjelse, at der kan optrænes personlige, sociale og kulturelle kompetencer, som i en række henseende kan fremtræde som personlighedstræk, social væremåde og kulturprofil - inden for rammen af et job - uden i øvrigt at karakterisere personen på dybere planer. Man kan lære at opføre sig høfligt gennem træning, uden at være høflig af natur.

I den følgende bog "**Tilegnelse af boglige fagkundskaber**" nedtoner jeg denne forskel i begrebsopfattelse fordi jeg er klar over, at mine sondringer ikke er en del af den generelle forståelse på området. Jeg fastholder dog i min egen forståelse, at de begrebsdefinitioner, som blev fastlagt i "Målstyret..." er de mest hensigtsmæssige, hvis man ønsker at kunne præcisere hvilke personkarakteristika, som kan udvikles i uddannelsessystemet hhv. ikke kan udvikles i uddannelsessystemet. Der *er* grænser - også for uddannelse :-)

Også i andre kapitler definerer jeg begreber - "læring" bl.a. - på andre måder end det er almindeligt. Og jeg opfinder helt nye betegnelser og begreber og giver dem særlige betydninger. Dette er efter min bedste vurdering den inderste kerne i forskning: At udvikle vores erkendelse og at udmønte denne nye erkendelse i nye fagudtryk, eller i nye og præciserede betydninger af kendte fagudtryk for at give fagfolk bedre redskaber til klar tænkning.

Det skal tilføjes, at det begreb om ”neurolæring”, som udvikles i bogen om målstyret kompetenceudvikling i den følgende bog om tilegnelse af boglige fagkundskaber viser sig at falde sammen med et bestemt hukommelsessystem, som af den moderne forskning kaldes ”episodisk hukommelse” eller ”situationshukommelse”. Dette hukommelsessystem er gennemgået i ”Tilegnelse af boglige fagkundskaber”.

I forbindelse med begge bøger om læring er udviklet en række undervisningsbilag, hvori de forståelser, som fremlægges i bøgerne, er blevet videreudviklet. Flere af disse kan hentes på: www.metaconsult.dk/downloads

Med venlig hilsen

Sten Clod Poulsen

Chefkonsulent, cand. psych.